

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ  
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**


*Кафедра іноземної філології і перекладу*

**«ЗАТВЕРДЖУЮ»**  
Декан гуманітарно-педагогічного факультету  
**Інна САВИЦЬКА**  
Протокол № \_\_\_\_\_ від \_\_\_\_\_ 2024 р.



**«СХВАЛЕНО»**  
на засіданні кафедри  
іноземної філології і перекладу  
Протокол №9 від 24 травня 2024 р.

  
Світлана АМЕЛІНА

**«РОЗГЛЯНУТО»**  
Гарант програми  
«Англійська мова та друга іноземна»  
к. пед. н., доцент  
  
Валентина СТРИЛЕЦЬ

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**«ПРАКТИКА ПИСЬМОВОГО ТА УСНОГО ПЕРЕКЛАДУ  
АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ»**

Спеціальність:	035 – Філологія
Освітня програма:	«Англійська мова та друга іноземна»
Факультет:	Гуманітарно-педагогічний
Розробник:	Сидорук Галина Іванівна, доцент кафедри іноземної філології і перекладу, кандидат філологічних наук, доцент Стрілець Валентина Василівна, доцент кафедри іноземної філології і перекладу, кандидат педагогічних наук, доцент

**Київ – 2024**

## 1. Опис навчальної дисципліни

### “ПРАКТИКА ПИСЬМОВОГО ТА УСНОГО ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ”

Освітній ступінь, галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітня програма	
Освітній ступінь	Бакалавр
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація	035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська)
Освітня програма	Англійська мова та друга іноземна
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	Обов'язкова
Загальна кількість годин	180
Кількість кредитів ECTS	6
Кількість змістових модулів	4
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-
Форма контролю	Екзамени в 3-6 семестрах

Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання в семестрі

	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	2-3	3-4
Семестр	3-6	5-8
Лекційні заняття	-	-
Практичні, семінарські заняття	30 год.	12
Самостійна робота	15 год.	33
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	2 год.	-

## 2. Мета та завдання навчальної дисципліни

**Мета:** розвиток у студентів компетентності в письмовому й усному перекладі текстів різних стилів і жанрів (в англійсько-українській мовній парі) на рівні С1 (за Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти (2020 р.)): надання теоретичних декларативних і процедурних (перекладознавчих, фонових, предметних) знань; формування практичних навичок і вмінь (трансферних, інформаційно-пошукових, стратегічних, інтерактивних, організаційних), необхідних для виконання перекладацької діяльності.

### **Завдання:**

- поглиблення теоретичних декларативних і процедурних перекладознавчих знань;
- поглиблення фонових і предметних знань;
- формування лексичних навичок усного і письмового перекладу текстів різних стилів і жанрів (в англійсько-українській мовній парі);
- формування граматичних навичок усного і письмового перекладу текстів різних стилів і жанрів (в англійсько-українській мовній парі);
- розвиток умінь перекладацького аналізу тексту оригіналу;

- розвиток умінь інформаційного й термінологічного пошуку;
  - розвиток умінь використання перекладацьких прийомів і трансформацій;
  - розвиток умінь усного (з листа, послідовного) перекладу текстів різних стилів і жанрів (в англійсько-українській мовній парі);
  - розвиток умінь письмового (повного, фрагментарного, реферативного, анотованого) текстів різних стилів і жанрів (в англійсько-українській мовній парі);
  - розвиток умінь само-, взаємного редагування тексту перекладу;
  - розвиток навчальних, комунікативних і перекладацьких стратегій.
- У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

***Знати:***

- теорію перекладу як акту міжкультурної й міжмовної комунікації;
- типи семантичних відповідностей, їх класифікацію, особливості;
- врахування денотативного та конотативного компонентів змісту в перекладі
- способи перекладу лексичних одиниць з англійської мови на українську і навпаки;
- граматичні особливості перекладу з англійської мови на українську і навпаки;
- лексичні, граматичні й синтаксичні перекладацькі трансформації;
- фактор стилю в перекладацькому процесі; особливості перекладу текстів розмовного, художнього, наукового, публіцистичного, офіційно-ділового стилів
- способи прагматичної адаптації тексту-оригіналу;
- зміст і структуру перекладацького аналізу текстів;
- сутність та етапи повного, фрагментарного, реферативного й анотованого видів письмового перекладу;
- сутність видів письмового перекладу: з листа і послідовного;
- макро- і мікростратегії усного і письмового перекладу;

***Вміти:***

- вибирати адекватний спосіб перекладу з англійської мови на українську і навпаки загальнонавчальних, загальнонаукових і термінологічних лексичних одиниць;
- адекватно відтворювати граматичні явища мовою перекладу;
- застосовувати лексичні, граматичні й синтаксичні перекладацькі трансформації;
- здійснювати перекладацький аналіз текстів;
- порівнювати аналогічні тексти і використовувати їх як мовленнєві опори;
- здійснювати інформаційний і термінологічний пошук;
- адекватно передавати смисли, закладені в тексті оригіналу, мовою перекладу з урахуванням перекладацької ситуації, каналу передачі інформації й інших аспектів із метою досягнення комунікативного ефекту, аналогічного вихідному, зберігаючи при цьому його типову, жанрову, денотативну, конотативну, нормативну, прагматичну й естетичну еквівалентності;
- здійснювати усний (з листа, послідовний) переклад текстів, дотримуючись вимог до цих видів усного перекладу;
- здійснювати повний, фрагментарний, реферативний і анотований письмовий переклад текстів, дотримуючись вимог до цих видів письмового перекладу;
- здійснювати само- / взаєморедагування письмових перекладів;
- вибирати відповідні конкретній ситуації перекладу макро- і мікростратегії;
- дотримуватися норм міжкультурного спілкування;
- працювати в команді;

- здійснювати само- і взаємооцінювання.

### ***Набуття компетентностей:***

#### **Інтегральна компетентність (ІК):**

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

#### **Загальні компетентності (ЗК):**

**ЗК 5.** Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

**ЗК 6.** Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

**ЗК 9.** Здатність спілкуватися іноземною мовою.

**ЗК 11.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

#### **Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):**

**ФК 7.** Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.

**ФК 13.** Здатність до здійснення аспектного перекладу текстів аграрного спрямування в англійсько-українській мовній парі з дотриманням лексико-граматичних норм та з урахуванням жанрово-стилістичних особливостей.

#### **Програмні результати навчання (ПРН):**

**ПРН 1.** Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

**ПРН 3.** Організувати процес свого навчання й самоосвіти.

**ПРН 7.** Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

**ПРН 14.** Використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

**ПРН 18.** Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

**ПРН 20.** Знати основні принципи передачі в перекладі лексико-граматичних та жанрово-стилістичних особливостей матеріалів аграрної сфери; уміти виконувати аспектний переклад текстів аграрного спрямування.

**ПРН 21.** Уміти використовувати сучасні системи автоматизованого перекладу, різні цифрові інструменти перекладача, а також послуговуватися прийомами забезпечення якості перекладу.

### 3. Програма та структура навчальної дисципліни для:

- повного терміну денної форми навчання.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	Денна форма							Заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					Усього	у тому числі					
			Лкл	Прк	Лб	Інд	С.р.		Лк	Пр	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
<b>Змістовий модуль 1. Предмет теорії перекладу. Поняття еквівалентності та адекватності перекладу. Основні типи лексико-граматичних перетворень в перекладі. Лексико-семантичні трансформації у перекладі (3 семестр)</b>														
<i>Тема 1.</i> Предмет теорії перекладу, місце теорії перекладу серед інших гуманітарних дисциплін. Роль перекладу в розвитку світової культури, взаємозбагачення культур та зміцнення міжнародних зв'язків. Короткий огляд з історії вітчизняного і зарубіжного перекладознавства.	1-2	6		4			2							
<i>Тема 2.</i> Мовні форми та значення і позамова ситуація при перекладі. Денотативний, конотативний та прагматичний аспекти перекладу. Інваріант перекладу. Інформативна структура тексту та окремих його елементів	3-4	6		4			2							
<i>Тема 3.</i> Поняття еквівалентності та адекватності перекладу, переклад буквальний, адекватний та вільний. Шляхи досягнення адекватності в перекладі. Проблема одиниці перекладу. Рівні еквівалентності.	5-6	6		4			2							
<i>Тема 4.</i> Основні типи лексико-граматичних перетворень в перекладі. Структура і лексико-семантична зумовленість перетворень при перекладі. Визначення актуального значення лексичних одиниць і підбір відповідних їм еквівалентів при перекладі. Врахування при перекладі форм однини або множини іменників.	7-8	6		4			2							
<i>Тема 5.</i> Види лексико-фразеологічних відповідників згідно з теорією закономірних відповідностей. Класифікація типів міжмовних лексичних відповідників за формою, за обсягом переданої екстралінгвістичної інформації, за характером функціонування у мові, за способом перекладу. Функціональні відповідники.	9-10	6		4			2							

<i>Тема 6.</i> Лексико-семантичні трансформації у перекладі. Диференціація значень, генералізація та конкретизація значень. Контекстуальні значення визначеного та невизначеного артиклів. Реалізація контекстуальних значень визначеного та невизначеного артиклів. Пошук еквівалентів при перекладі похідних і складних слів, не зафіксованих у двомовних словниках. Переклад скорочень. Застосування транслітерації при перекладі.	11-12	6		4		2							
<i>Тема 7.</i> Шляхи відтворення у перекладі без еквівалент-ної лексики. Різновиди слів-реалій та їх відтворення у перекладі.	13-14	6		4		2							
Разом за змістовим модулем 1	15	3		2		1							
<b>Всього в 3 семестрі</b>		<b>45</b>		<b>30</b>		<b>15</b>							
<b>Змістовий модуль 2. Переклад термінологічної лексики. Особливості перекладу стійких словосполучень. Способи передачі фразеологічних одиниць. Граматичні проблеми перекладу. Граматичні значення та їхнє відображення в перекладі (4 семестр)</b>													
<i>Тема 1.</i> Типи неологізмів та їхній переклад. Переклад термінологічної лексики. Термінологічна праця перекладача. Семантичні та синтаксичні ознаки іменника. Відмінкові форми, їх використання і переклад рідною мовою. Категорія означеності та неозначеності. Артикль. Загальна характеристика. Використання артикля з абстрактними та конкретними іменниками. Артикль з власними назвами. Семантичний зв'язок артикля з іншими членами речення. Врахування артикля при перекладі. Врахування при перекладі граматичних значень займенників і артиклів.	1-2	6		4		2							
<i>Тема 2.</i> Переклад суспільно-політичних і науково-технічних термінів. Експресивне вживання термінів і їх відтворення у перекладі. Особливості перекладу дієслів. Категорія часу й виду. Теперішній час та засоби його перекладу. Майбутній час. Загальна характеристика способу дієслова і модальності. Спосіб у мовах. Дійсний, наказовий і умовний спосіб. Припущення та засоби його вираження. Переклад речень з дієслівним присудком. Врахування при перекладі граматичних функцій відмінків і займенників. Переклад речень з присудком у формі сталих словосполучень. Переклад безособових і неозначено-особових речень.	3-4	6		4		2							

<i>Тема 3.</i> Врахування сполучуваності слів у процесі перекладу. Особливості перекладу стійких словосполучень. Способи передачі фразеологічних одиниць. Переклад речень з прикметниками в якості означень. Переклад речень з прикметниками в ступені <i>Superlative</i> і <i>Comparative</i> . Переклад речень з прислівниками у порівняльній ступені. Переклад речень, які містять конструкції з прийменниками.	5-6	6		4		2							
<i>Тема 4.</i> Переклад та лексикографія. Види лексикографічних посібників. Використання словників різних типів: двомовних, багатомовних, тлумачних, синонімічних, фразеологічних, галузевих, словників скорочень. Енциклопедії, довідники та їх роль у процесі перекладу.	7-8	6		4		2							
<i>Тема 5.</i> Граматичні проблеми перекладу. Граматичні значення та їх передача в перекладі. Особливості перекладу числівників. Переклад мовних кліше. Переклад дієприкметників і дієприслівників. Переклад інфінітивних конструкцій.	9-10	6		4		2							
<i>Тема 6.</i> Трансформаційна модель перекладу. Граматичні трансформації при перекладі: перестановки, заміни членів речення та частин мови, додавання та опущення слів.	11-12	6		4		2							
<i>Тема 7.</i> Обов'язкові граматичні заміни при відсутності деяких морфологічних категорій у мові перекладу (передача засобами мови видових форм, функцій артиклів, особливих випадків вживання займенників, конструкцій з безособовими формами дієслів, які відсутні у рідній мові).	13-14	6		4		2							
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	15	3		2		1							
<b><i>Всього в 4 семестрі:</i></b>		<b>45</b>		<b>30</b>		<b>15</b>							
<b>Змістовий модуль 3. Стилiстичнi та прагматичнi проблеми перекладу. Специфiка перекладу текстiв рiзних жанрiв - офiцiйно-дiлових, науково-технiчних, публiцистичних i художнiх (5 семестр)</b>													
<i>Тема 1.</i> Взаємозалежність синтаксичних і лексико-семантичних перетворень при перекладі висловлювань. Конверсивні перетворення.	1-2	6		4		2							
<i>Тема 2.</i> Способи підкреслення смислового центру (реми) висловлення. Шляхи подолання інверсії в реченні при перекладі на іноземну мову.	3-4	6		4		2							
<i>Тема 3.</i> Стилiстичнi та прагматичнi проблеми перекладу. Стилiстична та прагматична характеристика тексту як цiлого та її вiдтворення у перекладi.	5-6	6		4		2							

<i>Тема 4.</i> Експресивна конкретизація при пе-рекладі на рідну мову. Поняття прагматичної адаптації тексту при перекладі.	7-8	6		4		2							
<i>Тема 5.</i> Передача стилістичних засобів: повторів, паралелізмів, метафор, метонімії, гри слів. Форми присудка в англійській мові.	9-10	6		4		2							
<i>Тема 6.</i> Специфіка перекладу текстів жанрів - офіційно-ділових, науково-технічних, публіцистичних і художніх. Переклад складнопідрядних умовних речень. Переклад складнопідрядних допустових речень. Багатозначність сполучників.	11-12	6		4		2							
<i>Тема 7.</i> Особливості усного перекладу повідомлень. Аудіо матеріали. Переклад висловів, що включають цифрові дані. Переклад речень з модальними дієсловами. Переклад речень з інфінітивними зворотами.	13-14	6		4		2							
<i>Разом за змістовим модулем 3</i>	15	3		2		1							
<b><i>Всього в 5 семестрі:</i></b>		<b>45</b>		<b>30</b>		<b>15</b>							
<b>Змістовий модуль 4. Письмовий переклад галузевих текстів. Двосторонній переклад (6 семестр)</b>													
<i>Тема 1.</i> Смісловий аналіз повідомлення. Вибір виду усного перекладу. Тренування у вживанні скоропису в усному перекладі повідомлень. Тренування скоропису для лексичних та фразеологічних одиниць тексту. Переклад речень з прямою і непрямою мовою.	1	3		2		1							
<i>Тема 2.</i> Особливості перекладацької діяльності. Організація перекладацької справи в Україні та інших країнах.	2	3		2		1							
<i>Тема 3.</i> Лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми науково-технічного перекладу. Головні лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. Спеціальні значення загальнонародних слів у науково-технічних текстах.	3	3		2		1							
<i>Тема 4.</i> Способи перекладу лексичних одиниць. Словникові відповідники. Переклад неоднозначних слів (вибір варіантного відповідника). Транскодування. Калькування (дослівний переклад).	4	3		2		1							
<i>Тема 5.</i> Контекстуальна заміна. Смісловий розвиток. Антонімічний переклад (нормальна негативація). Описовий переклад.	5	3		2		1							



Тема 6. Перекладацькі лексичні трансформації. Конкретизація значення слова. Генералізація значення слова. Додавання слова.	6	3	2	1									
Тема 7. Вилучення слова. Заміна слова однієї частини мови на слово іншої частини мови. Перестановка слова.	7	3	2	1									
Тема 8. Переклад термінів. Науково-технічні терміни та труднощі їх перекладу. Міжгалузєва та внутрішньогалузєва омонімія термінів і переклад. Переклад новітніх авторських термінів, що подаються в лапках.	8	3	2	1									
Тема 9. Переклад префіксальних термінів. Терміни з префіксом <i>after-</i> . Терміни з напівпрефіксом <i>all-</i> . Терміни з префіксом <i>co-</i> . Терміни з префіксом <i>counter-</i> . Терміни з префікс-сом <i>cross-</i> .	9	3	2	1									
Тема 10. Терміни з префіксами <i>dis-</i> , <i>ex-</i> , <i>extra-</i> , <i>heter(o)-</i> , <i>homo-</i> , <i>mis-</i> , <i>multi-</i> , <i>non-</i> , <i>omni-</i> , <i>over-</i> , <i>para-</i> , <i>poly-</i> , <i>post-</i> , <i>pro-</i> , <i>quasi-</i> , <i>self-</i> , <i>sub-</i> , <i>un-</i> , <i>under-</i> .	10	3	2	1									
Тема 11. Типи контекстів і контекстуальні зв'язки в усному повідомленні. Текст, контекст, дискурс.	11	3	2	1									
Тема 12. Рівні та компоненти усного перекладу. Комунікація у двосторонньому перекладі.	12	3	2	1									
Тема 13. Два рівні перекладу. Тріада перекладацького процесу. Фактор часу.	13	3	2	1									
Тема 14. Прецизійна та базова інформація, різниця між ними та важливість для адекватного перекладу. Складові прецизійної та базової інформації.	14	3	2	1									
Тема 15. Переклад прецизійної інформації. Небажані ситуації в двосторонньому перекладі. Як уникнути помилок.	15	3	2	1									
Разом за змістовим модулем 4													
<b>Всього в 6 семестрі:</b>		<b>45</b>	<b>30</b>	<b>15</b>									
<b>Всього годин за 3-6 семестри</b>		<b>180</b>	<b>120</b>	<b>60</b>									

#### 4. Теми семінарських занять

Навчальним планом не передбачено

#### 5. Теми практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
<b>Змістовий модуль 1. Предмет теорії перекладу. Поняття еквівалентності та адекватності перекладу. Основні типи лексико-граматичних перетворень в перекладі. Лексико-семантичні трансформації у перекладі (3 семестр)</b>		
1.	<i>Тема 1.</i> Предмет теорії перекладу, місце теорії перекладу серед інших гуманітарних дисциплін. Роль перекладу в розвитку світової культури, взаємозбагачення культур та зміцнення міжнародних зв'язків. Короткий огляд з історії вітчизняного і зарубіжного перекладознавства.	4
2.	<i>Тема 2.</i> Мовні форми та значення і позамовна ситуація при перекладі. Денотативний, конотативний та прагматичний аспекти перекладу. Інваріант перекладу. Інформативна структура тексту та окремих його елементів	4
3.	<i>Тема 3.</i> Поняття еквівалентності та адекватності перекладу, переклад буквальний, адекватний та вільний. Шляхи досягнення адекватності в перекладі. Проблема одиниці перекладу. Рівні еквівалентності.	4
4.	<i>Тема 4.</i> Основні типи лексико-граматичних перетворень в перекладі. Структура і лексико-семантична зумовленість перетворень при перекладі. Визначення актуального значення лексичних одиниць і підбір відповідних їм еквівалентів при перекладі. Врахування при перекладі форм однини або множини іменників.	4
5.	<i>Тема 5.</i> Види лексико-фразеологічних відповідників згідно з теорією закономірних відповідностей. Класифікація типів міжмовних лексичних відповідників за формою, за обсягом переданої екстралінгвістичної інформації, за характером функціонування у мові, за способом перекладу. Функціональні відповідники.	4
6.	<i>Тема 6.</i> Лексико-семантичні трансформації у перекладі. Диференціація значень, генералізація та конкретизація значень. Контекстуальні значення визначеного та невизначеного артиклів. Реалізація контекстуальних значень визначеного та невизначеного артиклів. Пошук еквівалентів при перекладі похідних і складних слів, не зафіксованих у двомовних словниках. Переклад скорочень. Застосування транслітерації при перекладі.	4
7.	<i>Тема 7.</i> Шляхи відтворення у перекладі без еквівалент-ної лексики. Різновиди слів-реалій та їх відтворення у перекладі.	4
8.	Змістовий модуль 1	2
	<b>Всього в 3 семестрі</b>	<b>30</b>

Змістовий модуль 2. Переклад термінологічної лексики. Особливості перекладу стійких словосполучень. Способи передачі фразеологічних одиниць. Граматичні проблеми перекладу. Граматичні значення та їхнє відображення в перекладі (4 семестр)		
9.	<i>Тема 1.</i> Типи неологізмів та їхній переклад. Переклад термінологічної лексики. Термінологічна праця перекладача. Семантичні та синтаксичні ознаки іменника. Відмінкові форми, їх використання і переклад рідною мовою. Категорія означеності та неозначеності. Артикль. Загальна характеристика. Використання артикля з абстрактними та конкретними іменниками. Артикль з власними назвами. Семантичний зв'язок артикля з іншими членами речення. Врахування артикля при перекладі. Врахування при перекладі граматичних значень займенників і артиклів.	4
10.	<i>Тема 2.</i> Переклад суспільно-політичних і науково-технічних термінів. Експресивне вживання термінів і їх відтворення у перекладі. Особливості перекладу дієслів. Категорія часу й виду. Теперішній час та засоби його перекладу. Майбутній час. Загальна характеристика способу дієслова і модальності. Спосіб у мовах. Дійсний, наказовий і умовний спосіб. Припущення та засоби його вираження. Переклад речень з дієслівним присудком. Врахування при перекладі граматичних функцій відмінків і займенників. Переклад речень з присудком у формі сталих словосполучень. Переклад безособових і неозначено-особових речень.	4
11.	<i>Тема 3.</i> Врахування сполучуваності слів у процесі перекладу. Особливості перекладу стійких словосполучень. Способи передачі фразеологічних одиниць. Переклад речень з прикметниками в якості означень. Переклад речень з прикметниками в ступені <i>Superlative</i> і <i>Comparative</i> . Переклад речень з прислівниками у порівняльній ступені. Переклад речень, які містять конструкції з прийменниками.	4
12.	<i>Тема 4.</i> Переклад та лексикографія. Види лексикографічних посібників. Використання словників різних типів: двомовних, багатомовних, тлумачних, синонімічних, фразеологічних, галузевих, словників скорочень. Енциклопедії, довідники та їх роль у процесі перекладу.	4
13.	<i>Тема 5.</i> Граматичні проблеми перекладу. Граматичні значення та їх передача в перекладі. Особливості перекладу числівників. Переклад мовних кліше. Переклад діеприкметників і діеприслівників. Переклад інфінітивних конструкцій.	4
14.	<i>Тема 6.</i> Трансформаційна модель перекладу. Граматичні трансформації при перекладі: перестановки, заміни членів речення та частин мови, додавання та опущення слів.	4
15.	<i>Тема 7.</i> Обов'язкові граматичні заміни при відсутності деяких морфологічних категорій у мові перекладу (передача засобами мови видових форм, функцій артиклів, особливих випадків вживання займенників, конструкцій з безособовими формами дієслів, які відсутні у рідній мові).	4
16.	<i>Змістовий модуль 2</i>	2
	<b>Всього в 4 семестрі:</b>	<b>30</b>

Змістовий модуль 3. Стилiстичнi та прагматичнi проблеми перекладу. Специфiка перекладу текстiв рiзних жанрiв - офiцiйно-дiлових, науково-технiчних, публiцистичних i художнiх (5 семестр)		
17.	<i>Тема 1.</i> Взаємозалежнiсть синтаксичних i лексико-семантичних перетворень при перекладi висловлювань. Конверсивнi перетворення.	4
18.	<i>Тема 2.</i> Способи пiдкреслення смислового центру (реми) висловлення. Шляхи подолання iнверсiї в реченнi при перекладi на iноземну мову.	4
19.	<i>Тема 3.</i> Стилiстичнi та прагматичнi проблеми перекладу. Стилiстична та прагматична характеристика тексту як цiлого та її вiдтворення у перекладi.	4
20.	<i>Тема 4.</i> Експресивна конкретизацiя при пе-рекладi на рiдну мову. Поняття прагматичної адаптацiї тексту при перекладi.	4
21.	<i>Тема 5.</i> Передача стилiстичних засобiв: повторiв, паралелiзмiв, метафор, метонiмiї, гри слiв. Форми присудка в англiйськiй мовi.	4
22.	<i>Тема 6.</i> Специфiка перекладу текстiв жанрiв - офiцiйно-дiлових, науково-технiчних, публiцистичних i художнiх. Переклад складнопiдрядних умовних речень. Переклад складнопiдрядних допустових речень. Багатозначнiсть сполучникiв.	4
23.	<i>Тема 7.</i> Особливостi усного перекладу повiдомлень. Аудiо матерiали. Переклад висловiв, що включають цифровi данi. Переклад речень з модальними дiєсловами. Переклад речень з iнфiнiтивними зворотами.	4
24.	<i>Змістовий модуль 3</i>	2
<b>Всього в 5 семестрi:</b>		<b>30</b>
Змістовий модуль 4. Письмовий переклад галузевих текстiв. Двостороннiй переклад (6 семестр)		
25.	<i>Тема 1.</i> Смиловий аналіз повiдомлення. Вибiр виду усного перекладу. Тренування у вживаннi скоропису в усному перекладi повiдомлень. Тренування скоропису для лексичних та фразеологiчних одиниць тексту. Переклад речень з прямою i непрямою мовою.	2
26.	<i>Тема 2.</i> Особливостi перекладацької діяльності. Органiзацiя перекладацької справи в Украiнi та iнших краiнах.	2
27.	<i>Тема 3.</i> Лексичнi, термiнологiчнi та жанрово-стилiстичнi проблеми науково технiчного перекладу. Головнi лексичнi, термiнологiчнi та жанрово-стилiстичнi проблеми. Спецiальнi значення загальнонародних слiв у науково-технiчних текстах.	2
28.	<i>Тема 4.</i> Способи перекладу лексичних одиниць. Словниковi вiдповiдники. Переклад неоднозначних слiв (вибiр варiантного вiдповiдника). Транскодування. Калькування (дослiвний переклад).	2
29.	<i>Тема 5.</i> Контекстуальна заміна. Смиловий розвиток. Антонiмiчний переклад (нормальна негативацiя). Описовий переклад.	2
30.	<i>Тема 6.</i> Перекладацькi лексичнi трансформацiї. Конкретизацiя значення слова. Генералiзацiя значення слова. Додавання слова.	2
31.	<i>Тема 7.</i> Вилучення слова. Замiна слова однiєї частини мови на слово iншої частини мови. Перестановка слова.	2
32.	<i>Тема 8.</i> Переклад термiнiв. Науково-технiчнi термiни та труднощi їх перекладу. Мiжгалузева та внутрiшньо галузева омонiмiя термiнiв i переклад. Переклад новiтнiх авторськiх термiнiв, що подаються в лапках.	2

33.	<i>Тема 9.</i> Переклад префіксальних термінів. Терміни з префіксом <i>after-</i> . Терміни з напівпрефіксом <i>all-</i> . Терміни з префіксом <i>co-</i> . Терміни з префіксом <i>counter-</i> . Терміни з префікс-сом <i>cross-</i> .	2
34.	<i>Тема 10.</i> Терміни з префіксами <i>dis-, ex-, extra-, heter(o)-, homo-, mis-, multi-, non-, omni-, over-, para-, poly-, post-, pro-, quasi-, self-, sub-, un-, under-</i> .	2
35.	<i>Тема 11.</i> Типи контекстів і контекстуальні зв'язки в усному повідомленні. Текст, контекст, дискурс.	2
36.	<i>Тема 12.</i> Рівні та компоненти усного перекладу. Комунікація у двосторонньому перекладі.	2
37.	<i>Тема 13.</i> Два рівні перекладу. Тріада перекладацького процесу. Фактор часу.	2
38.	<i>Тема 14.</i> Прецизійна та базова інформація, різниця між ними та важливість для адекватного перекладу. Складові прецизійної та базової інформації.	2
39.	<i>Тема 15.</i> Переклад прецизійної інформації. Небажані ситуації в двосторонньому перекладі. Як уникнути помилок. <i>Змістовий модуль</i>	2
<b>Всього в 6 семестрі:</b>		<b>30</b>
<b>Всього годин практичних занять в 3-6 семестрах</b>		<b>120</b>

## 6. Теми лабораторних занять

Навчальним планом не передбачено

## 7. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	<i>Тема 1.</i> Загальна інформація про курс письмового перекладу. Різні підходи до трактування письмового перекладу. Переклад як акт міжкультурної та міжмовної комунікації.	2
2.	<i>Тема 2.</i> Лексико-граматичні аспекти перекладу. Контекстуальні значення визначеного та невизначеного артиклів. Реалізація контекстуальних значень визначеного та невизначеного артиклів.	2
3.	<i>Тема 3.</i> Класифікація та приклади омонімів в англійській мові. Походження і вживання англійської омонімів. Граматичні омоніми <i>it, one, that</i> – функціональне застосування при перекладі.	2
4.	<i>Тема 4.</i> Безсполучникові іменникові кластери та передача їх значень українською мовою. Підходи до перекладу безсполучникових субстантивованих кластерів. Переклад двох-, трьох-, чотирьох- та п'яти-компонентних безсполучникових субстантивованих кластерів.	2
5.	<i>Тема 5.</i> Багатофункціональні службові слова та способи їх перекладу. Службові слова як складова частина граматичної будови мови. Визначення понять 'службові частини мови' та 'службові слова'. Службові слова <i>since, while, for, as</i> – функціональне застосування при перекладі.	2
6.	<i>Тема 6.</i> Умовний спосіб – функціональне застосування при перекладі. Труднощі при перекладі безсполучникової підрядності умовних речень з частковою або повною інверсією.	2

7.	<i>Тема 7.</i> Способи та засоби вираження модальності в англійській та українській мовах. Лексико-граматичне вираження модальності модальними дієсловами. Англійські модальні дієслова, що не мають модальних еквівалентів в українській мові. Трансформації в процесі перекладу: стилістично та суб'єктивно обумовлені трансформації. Способи передачі пасивних конструкцій. Об'єктивно та суб'єктивно обумовлені трансформації лексичних одиниць в процесі перекладу.	2
8.	<i>Змістовий модуль 1</i>	1
	<b><i>Разом в 3 семестрі:</i></b>	<b>15</b>
9.	<i>Тема 1.</i> Переклад англійських безособових форм дієслова та конструкцій з ними. Способи передачі лексико-граматичних значень і функцій англійського інфінітиву. Переклад інфінітивних конструкцій “Objective with the Infinitive” та “Subjective with the Infinitive.”	2
10.	<i>Тема 2.</i> Герундій і герундіальний зворот. Переклад Герундія та герундіальних комплексів. Способи перекладу герундіальних комплексів. Інвертована обставина.	2
11.	<i>Тема 3.</i> Способи перекладу комплексу “Objective with the Participle”. Способи перекладу комплексу “Subjective with the Participle”. Способи перекладу комплексу “Nominative Absolute Participial Construction”. Способи ідентифікації імпліцитних значень в конструкції “Nominative Absolute Participial Construction”. Структурні типи одиниць української мови, що передають значення конструкцій “Nominative Absolute Participial Construction”.	2
		2
12.	<i>Тема 4.</i> Форми пасивного стану дієслова. Форми непрямих способів дієслова. Способи перекладу дієслова-присудка у пасивному стані. Особливості перекладу підмета перед присудком у пасивному стані. Особливості перекладу пасивного стану дієслів, що мають прийменниковий додаток. Переклад сполучень take care у пасивному стані.	
13.	<i>Тема 5.</i> Складнопідрядні речення. Зразок аналізу складнопідрядного речення. Конкретні труднощі при перекладі складнопідрядних речень (підмет, виражений підрядним реченням; предикативний член, виражений підрядним реченням; безсполучниковий зв'язок підрядних речень; головне речення в складнопідрядному розділене підрядним реченням; послідовне підпорядкування).	2
14.	<i>Тема 6.</i> Еліптичні конструкції. Еліптичні підрядні речення. Еліптичні підрядні речення, що вводяться сполучником if. Підрядні обставинні речення.	2
15.	<i>Тема 7.</i> Переклад абревіатур та інших скорочень. Словотворчі моделі англійських абревіатур та скорочень. Фонетичні та графічні особливості перекладу абревіатур та скорочень. Семантичний аналіз особливостей їх перекладу.	2
	<i>Змістовий модуль 2</i>	1
	<b><i>Разом в 4 семестрі:</i></b>	<b>15</b>
	<i>Тема 1.</i> Препозитивні атрибутивні словосполучення – особливості перекладу. Двочленні словосполучення, багаточленні словосполучення.	2
	<i>Тема 2.</i> Емфатичні конструкції. Підсилювальне <i>do</i> . Зворотний порядок слів. Емфатичні допустові речення. Подвійне заперечення. Емфатичне сполучення <i>it is ...that (which, who)</i> .	2

<i>Тема 3.</i> Перекладацькі трансформації. Перекладацькі лексичні трансформації. Конкретизація значення слова. Генералізація значення слова. Додавання слова. Вилучення слова. Заміна слова однієї частини мови на слово іншої частини мови. Перестановка слова. Контекстуальна заміна. Смысловий розвиток. Антонімічний переклад (формальне заперечення). Описовий переклад.	2
<i>Тема 4.</i> Переклад часток – функціональне застосування при перекладі. Типи часток.	2
<i>Тема 5.</i> Компресія та декомпресія при перекладі. Компресія тексту граматичними засобами. Єдність компресії та декомпресії під час перекладу газетних текстів з англійської мови українською.	2
<i>Тема 6.</i> Характерні особливості професійного перекладу. Інтелектуальні вимоги. Вимоги до адекватності перекладу. Пам'ять і усний переклад.	2
<i>Тема 7.</i> Аналіз і синтез в усному перекладі. Два етапи перекладацького процесу. Розуміння та визначення смислових одиниць Типи шумів. Здогадка та інтуїція. Важливість бачити промовця.	2
<i>Змістовий модуль 3</i>	1
<b><i>Разом в 5 сестри</i></b>	<b>15</b>
<i>Тема 1.</i> Переклад суфіксальних термінів. Терміни з суфіксами <i>-er/-or, -free, -ism, -less, -like, -oid, -ologist, -worthy</i> .	1
<i>Тема 2.</i> Переклад складних термінів. Порядок перекладу складних термінів. Сполучуваність компонентів у терміні на переклад. Терміни моделі <i>N1+N2</i> . Складні терміни з фінальним термінокомпонентом – <i>looking</i> . Переклад багаточленних атрибутивних словосполучень.	1
<i>Тема 3.</i> Терміни моделей <i>(N+Part.I)+N, (N+Part.II)+N, (Adj.+Part.I)+N, (Adj.+Part.II)+N, (Num.+Part.II)+N</i> . Складні терміни з антропонімами.	1
<i>Тема 4.</i> «Фальшиві друзі» перекладача. Інтернаціоналізми та псевдоінтернаціоналізми. Лексикалізовані форми множини. Пароніми і переклад.	1
<i>Тема 5.</i> Переклад слів-реалій, назв, власних імен, іншомовних слів та передача абревіатур, ініціалів імен і умовних позначок у перекладі. Особливості перекладу окремих груп назв.	1
<i>Тема 6.</i> Назви навчальних закладів, факультетів, кафедр, лабораторій. Назви журналів, наукових та технічних установ, підприємств, громадських наукових і технічних організацій.	1
<i>Тема 7.</i> Географічні назви. Загальний елемент у складі назв. Фірмові назви. Антропоніми. Назви книг і заголовки статей.	1
<i>Тема 8.</i> Переклад поштової адреси. Іншомовні слова і вирази. Абревіатури і скорочення. Ініціали імен. Умовні позначки.	1
<i>Тема 9.</i> Вміння чути – основна вимога розуміти сказане. Акценти та провінціалізми.	1
<i>Тема 10.</i> Розуміння предмету мовлення. Загальна культура та культура мови.	1
<i>Тема 11.</i> Основні типи професійного двостороннього перекладу. Переклад діалогів. Неофіційний двосторонній переклад без УПС.	1
<i>Тема 12.</i> Офіційний двосторонній переклад без УПС. Двосторонній переклад з УПС. Послідовний дискурс ний переклад.	1
<i>Тема 13.</i> Комбіновані типи перекладу. Переклад з листа. Переклад з листа за допомогою диктофона. Кіно/-відео/-ТВ-переклад. Кіно/-відео/ТВ-переклад без підготовки.	1

	<i>Тема 14. Кіно/відео/ ТВ-переклад без попередньої підготовки. Переклад з екрану як комбінований тип перекладу.</i>	1
	<i>Тема 15. Спеціалізований переклад. Переклад в різних сферах професійної комунікації. Форми усної інформації (для всіх жанрів). Переклад загальнополітичної інформації. Фразеологія в усному перекладі.</i>	1
	<i>Всього в 6 семестрі</i>	<b>15</b>
	<i>Всього годин самостійної роботи в 3-6 семестрах:</i>	<b>60</b>

## **8. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами**

### **Питання до екзамену**

#### **Третій семестр**

1. Lexical and grammatical aspects of translation.
2. Contextual meanings of definite and indefinite articles.
3. Implementation of contextual values of definite and indefinite articles.
4. Classification and examples of homonyms in English.
5. Origin and use of English homonyms.
6. Grammatical homonyms it, one, that - functional application in translation.
7. Conjunctive noun clusters and transfer of their meanings in Ukrainian.
8. Approaches to the translation of unconnected substantivized clusters.
9. Translation of two-, three-, four- and five-component unconnected substantivized clusters.
10. Multifunctional auxiliary words and ways of their translation.
11. Auxiliary words as an integral part of the grammatical structure of language.
12. Definitions of 'official parts of speech' and 'official words'.
13. Auxiliary words since, while, for, as – functional application in translation.
14. Conditional method – functional application in translation.
15. Difficulties in translating unconnected subordination of conditional sentences with partial or complete inversion.
16. Ways and means of expressing modality in English and Ukrainian.
17. Lexical and grammatical expression of modality by modal verbs.
18. English modal verbs that have no modal equivalents in the Ukrainian language.
19. Transformations in the process of translation: stylistically and subjectively conditioned transformations.
20. Methods of transmission of passive structures in translation.
21. Objectively and subjectively determined transformations of lexical units in the process of translation.
22. Translation of English impersonal verb forms and constructions with them.
23. Methods of transmitting lexical and grammatical meanings and functions of the English infinitive.
24. Translation of infinitive constructions “Objective with the Infinitive” and “Subjective with the Infinitive”.



**Взірець екзаменаційної картки**

<b>НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ</b>			
ОКР «Бакалавр» Спеціальність 035 «Філологія»	<b>Кафедра іноземної філології і перекладу</b>	<b>ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 29</b> з дисципліни <b>«Практика письмового та усного перекладу» (II курс)</b>	<b>Затверджую</b> Завідувач кафедри  С.М. Амеліна
<b>I. Тестові завдання різних типів</b>			
1. Choose the right variant and translate Lviv's landmarks are _____ in the Old Town with its ancient Rynok (Market) Square and marvelous architectural masterpieces. a) concentrated b) situated c) placed			
2. Choose the right variant and translate Urban dwellers are more likely to have good sewage disposal and running water than are their _____ compatriots. a) village b) town c) rural			
3. Choose the right variant and translate They used to be trying to limit mass _____ by urging people to stay on the farm. a) migration b) resettlement c) emigration			
4. Choose the right variant and translate Many cities have trade and foreign _____ across national borders, as shown by the commercial independence of some large cities in authoritarian nations like China. a) attitudes b) regards c) respects d) relations			
5. Choose the right variant and translate Lviv's landmarks are _____ in the Old Town with its ancient Rynok (Market) Square and marvelous architectural masterpieces. a) concentrated b) situated c) placed			
6. Choose the right variant and translate Urban dwellers are more likely to have good sewage disposal and running water than are their _____ compatriots. a) village b) town c) rural			
7. Choose the right variant and translate They used to be trying to limit mass _____ by urging people to stay on the farm. a) migration			

<p>b) resettlement c) emigration</p>
<p>8. Choose the right variant and translate Many cities have trade and foreign _____ across national borders, as shown by the commercial independence of some large cities in authoritarian nations like China. a) attitudes b) regards c) respects d) relations</p>
<p>9. Choose the right variant and translate Most people flee to the _____ because life there is generally better than the rural one. a) cities b) districts c) villages d) islands</p>
<p>10. Choose the right variant and translate Though the number of megacities is rising, the growth of those cities themselves has slowed in the past years, even as the world's _____ doubled. a) universe b) population c) citizens d) people</p>
<p><b>Екзаменаційні питання</b></p>
<p><b>II. Translate the English text into Ukrainian and make up five questions to it:</b> We want more out of life, but the number of hours in the day remains fixed. The relative happiness of late teenagers and those passing middle age may relate to their spending more time on friendships. The thirtysomethings, fighting on the two fronts of work and children, are the most fed up. Howard warns that those between full-time education and retirement may be spending more time on the activities they think will make them happy - earning and spending – than on those that actually will: spending time with friends and family.</p>
<p><b>III. Translate the Ukrainian text into English paying attention to the use of articles in English:</b> Запорошений снігом, крижаний, майже кришталевий ліс узимку, сповнений ніжною весняною свіжості, ледве-ледве пробуджений ранньою весною, насичений тьмяним, душним ароматом і такий бажано прохолодний у літню спеку, і нарешті, трішки сумний осінню. І кожної пори року ліс по-своєму неповторний. Гори: Кримські й Карпатські, вони не менш чарівні у своїй красі. Гірські масиви для людини завжди були чимось невідомим, таємничим. Прикриті сніговими капелюхами, вони нагадують грізних вартових, щойно із казки.</p>
<p><b>IV. Transformation Substantiation – give the definition and explain by your own words.</b></p>

### Питання до екзамену

#### Четвертий семестр

1. Gerund and gerund inversion. Inverted circumstance.
2. Methods of translation of the complex "Objective with the Participle".
3. Methods of translation of the complex "Subjective with the Participle".
4. Methods of translation of the complex "Nominative Absolute Participatory Construction".
5. Methods of identification of implicit values in the construction "Nominative Absolute Participial Construction".

6. Structural types of Ukrainian language units that convey the meaning of “Nominative Absolute Participatory Construction” constructions.
7. Translation of gerund and gerund complexes. Methods of translation of gerund complexes.
8. Forms of the Passive Voice.
9. Forms of indirect verb modes. Ways of translating the verb-predicate in the passive state.
10. Features of the translation of the subject before the predicate in the passive state.
11. Features of the translation of the passive state of verbs that have a prepositional adverb.
12. Complex sentences. Specific difficulties in translating complex sentences.
13. Elliptical structures. Elliptical subordinate clauses. Elliptical subordinate clauses introduced by the conjunction *if*. Subordinate clauses.
14. Translation of abbreviations.
15. Word-forming models of English abbreviations and acronyms.
16. Phonetic and graphic features of translation of abbreviations and acronyms in English.
17. Semantic analysis of the peculiarities of the translation of English abbreviations and acronyms.
18. Prepositional attributive phrases – features of translation.
19. Two-part phrases, polynomial phrases.
20. Emphatic constructions. Amplifying *do*. The reverse order of words.
21. Emphatic admissible sentences. Double objection. Emphatic combination *it is... that* (*which, who*).

#### Взірець екзаменаційної картки

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОКР «Бакалавр» Спеціальність «Філологія»	Кафедра іноземної філології і перекладу	<b>ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 5</b> з дисципліни <b>«Практика письмового та усного перекладу»</b> <b>(II курс)</b>	<b>Затверджую</b> Завідувач кафедри  С.М. Амеліна
<b>I. Тестові завдання різних типів</b>			
<b>Питання 1. Translate the sentences with <i>for-Infinitive</i> into Ukrainian:</b>			
1 Dr Saunders stopped for us to join him.			
2 David prayed nightly for her and Blaise to come back.			
3 David had decided to let him wait for his seventeenth birthday to come.			
4 It was not unknown for small boys to enter a monastery.			
<b>Питання 2. What kind of construction is the sentence “Everybody was expecting her to be more sympathetic”?</b>			
1 Subjective with the Infinitive			
2 Nominative Absolute Participial			
3 Objective with the Infinitive			
4 Gerundial			
<b>Питання 3. What kind of construction is the sentence “I cannot bear you to speak of that”?</b>			
1 Subjective with the Infinitive			
2 Gerundial			
3 Nominative Absolute Participial			
4 Objective with the Infinitive			

<p><b>Питання 4. What kind of construction is the sentence “The garden gate was heard to bang”?</b></p> <p>1 Nominative Absolute Participial  2 Objective with the Infinitive  3 Subjective with the Infinitive  4 Participial</p>
<p><b>Питання 5. What kind of construction is the sentence “She was believed to have taken part in the first flight to Alpha 73”?</b></p> <p>1 Objective with the Infinitive  2 Nominative Absolute Participial  3 Perfect Gerund  4 Subjective with the Infinitive</p>
<p><b>Питання 6. What kind of construction is the sentence “With so much at stake, he did not want to appear inhospitable”?</b></p> <p>1 Participial  2 Subjective with the Infinitive  3 Nominative Absolute Participial  4 Objective with the Infinitive</p>
<p><b>Питання 7. Give explanation and examples to:</b></p> <p>1 conversion  2 grammatical and stylistic inversion  3 compensation  4 nominalisation</p>
<p><b>Питання 8. Choose the correct translation of the sentence “That fellow must be made of steel. He’s never tired.”:</b></p> <p>1 Той хлопець мабуть що залізний. Він ніколи не втомлюється.  2 Того хлопця треба зробити зі сталі. Тоді він не буде втомлюватись.  3 Цьому хлопцеві слід бути залізним. Тоді йому втома не згодить.  4 Той хлопець немов залізний. Він ніколи не втомлюється.</p>
<p><b>Питання 9. Choose the correct translation of the sentence “It must seem very funny to you.”:</b></p> <p>1 Це змусить тебе розсміятися.  2 Це повинно дуже насмішити тебе.  3 Це може здатися тобі дуже дивним.  4 Це повинно здатися тобі дуже дивним.</p>
<p><b>Питання 10. Translate the idiomatic expressions:</b></p> <p>1 Not to see a step beyond one’s nose  2 He has not all his buttons  3 Either win the saddle or loose the horse  4 A man can die but once.</p>
<p><b>Екзаменаційні питання</b></p>
<p><b>II. Translate the English text into Ukrainian and make up five questions to it:</b></p> <p>My friend, Carl, was caught in a story of uselessness. When he no longer had the one thing that he had learned to identify himself with, he lost his place in the story – he lost his self-identity. He decided that if he was going to survive, he would have to change his story. It really wasn't a difficult thing for him to do. Carl was so miserable that literally any life would have been better than his. As it turned out, like so many of us, what Carl needed was simply to be heard. As he listened to himself tell his story he began to see things that he had not seen before, things that he could change. So, that's what he did. He changed his perspective, and in so doing, changed his life.</p>
<p><b>III. Translate the Ukrainian text into English paying attention to the use of articles in English:</b></p> <p>20 лютого Верховна Рада планує розглянути підготовлений народним депутатом України Володимиром Черняком проект закону про особливості приватизації підприємства "Рівнеазот", що виробляє мінеральні добрива. Його ухвалення означатиме значні фінансові</p>

втрати для держави. Про це повідомив 19 лютого на прес-конференції заступник голови Фонду державного майна (ФДМ) Леонід Кальниченко.

Він вважає, що ухвалення такого закону не є доцільним. Воно фактично означатиме зупинку уже розпочатого міжнародного тендеру з продажу 53,86% акцій "Рівнеазоту", зниження рівня конкуренції серед покупців і дроблення контрольного пакета акцій підприємства, а відповідно зниження їх ціни, черговий негативний удар по інвестиційній привабливості України.

### **Питання до екзамену П'ятий семестр**

1. Translation transformations.
2. Translation lexical transformations.
3. Concretization of the meaning of the word.
4. Generalization of the meaning of the word.
5. Addition Transformation.
6. Omission Transformation.
7. Replacement Transformation.
8. Permutation of the word.
9. Contextual replacement.
10. Semantic development.
11. Antonymous translation (formal negation).
12. Descriptive translation.
13. Translation of particles – a functional application in translation. Types of particles.
14. Compression and decompression in translation.
15. Compression of the text by grammatical means.
16. Unity of compression and decompression during the translation of newspaper texts from English into Ukrainian.
17. Meiosis – functional application in translation. Using and features of translation of constructions with double negation.
18. Internationalisms – functional application in translation. Classification of internationalisms.
19. Inversion – a functional application in translation.
20. Translation of idiomatic combinations.
21. Translation of phraseological and stable phrases.
22. Transformations of idioms in the translation process.
23. National-labeled realities – functional application in translation. Idiomatic expressions and phraseology.
24. Methods of translating proper names.
25. Units of nationally colored lexicon and their translation.
26. Political correctness in translation.
27. Translation of poetic works.

**Взірець екзаменаційної картки**

<b>НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ</b>			
ОКР «Бакалавр» Спеціальність «Філологія»	Кафедра іноземної філології і перекладу	<b>ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 7</b> з дисципліни «Практика письмового та усного перекладу» (III курс)	<b>Затверджую</b> Завідувач кафедри  С.М. Амеліна
<b>I. Тестові завдання різних типів</b>			
<b>Питання 1. Translate the expression “Bacchus has drowned more men than Neptune” or give your own variant:</b> 1 Бахус втопив більше людей, ніж Нептун. 2 Вакханалія згубила більше людей, ніж Бог. 3 У вини втопилось більше людей, ніж в морі. 4 Горілка згубила більше людей, ніж вода.			
<b>Питання 2. Translate the proverbs into Ukrainian:</b> 1 A crooked stick throws a crooked shadow. 2 He that lies down with dogs must rise up with fleas. 3 First catch your hare then cook him. 4 It is a good horse that never stumbles.			
<b>Питання 3. Choose the proper translation of the sentence “If anything, you ought to apologize”:</b> 1 В будь-якому випадку тобі треба вибачитись. 2 Цілком можливо, що тобі треба вибачитись. 3 В цьому випадку тобі слід вибачитись. 4 Якщо щось станеться, ти повинен вибачитись.			
<b>Питання 4. Translate the clusters:</b> 1 A solid fuel system 2 German Booksellers and Publishers Association 3 Government and European Union decisions 4 International Copywrite Protection			
<b>Питання 5. Translate the clusters:</b> 1 The Fire Brigades Union 2 Ireland Civil Rights Association 3 International amateur golf tournament 4 Rural Finance and Enterprise Support Project			
<b>Питання 6. Choose the definition of the expression “to get a load of something”:</b> 1 To arrive 2 To observe 3 To leave 4 To face			
<b>Питання 7. Translate the clusters:</b> 1 Kyiv career club open meeting 2 The Pacific Stock Exchange technology index 3 The University of Chicago Law School 4 The Gongadze case investigation results			

<p><b>Питання 8. Choose the definition of the expression “to bug someone”:</b></p> <p>1 to annoy someone  2 to hit someone  3 to hug someone  4 To creep on somebody</p>
<p><b>Питання 9. Translate the sentences. What does the phrasal verb “to catch up” mean in each sentence below (give explanation or synonym in English):</b></p> <p>1 I spent two weeks catching up with my studies.  2 The police caught up with the thieves.  3 The event provides an opportunity for members to catch up with each other’s news.  4 I’ve got to dash off to a meeting now. I’ll catch up with you later.</p>
<p><b>Питання 10. Translate the sentences. What does the phrasal verb “to wait on” mean in each sentence below (give explanation or synonym in English):</b></p> <p>1 The princess was accustomed to being waited on by a team of maids and servants  2 Tammy was waiting on a group of noisy teenagers.  3 For five years he was waiting on customers in the family grocery store.  4 We’re still waiting on the results of the blood test.</p>
<p><b>Екзаменаційні питання</b></p>
<p><b>II. Read and translate (№7).</b>  Ever popular with the rich and sophisticated Marilyn Monroe was famously said: What do I wear in bed? Why, Chanel No. 5, of course.  Kiera Knightly has also recently landed the role as the face of the new Coco Mademoiselle advertising campaign. Along with ready-to-wear and haute couture shows, Chanel presents its Cruise Collection every year. The recent showing was an extremely lavish affair. Ultimately, Chanel was, and always will be, one of the most established and glamorous fashion houses in the world, creating new and beautiful designs for us to lust after year after year.</p>
<p><b>III. Read and translate (№7).</b>  ТНК-Україна є власником 67% акцій ЛІНОСа. "Кредит дозволить нам зробити ЛІНОС найбільшим виробником нафтопродуктів в Україні", – заявив 21 березня президент ТНК-Україна Олександр Городецький. Зараз таким лідером з виробництва палив в Україні є кременчуцький НПЗ Укртатнафта. За словами Бернда Глімана, представника німецького банку-позичальника в Україні, нинішній кредит є найбільшим із тих, які будь-коли отримувала приватна українська компанія без залучення урядових гарантій.</p>

## 9. Методи навчання

### На основі джерел знань:

1. словесні (пояснення, дискусія, бесіда);
2. наочні (ілюстрування, демонстрування);
3. практичні (виконання вправ).

### На основі характеру навчально-пізнавальної діяльності студентів:

1. перцептивні;
2. репродуктивні,
3. продуктивні (креативні, розвитку критичного мислення, проблемного викладання, евристичні та дослідницькі).

### На основі дидактичних цілей:

1. формування умінь та навичок;
2. закріплення навчального матеріалу;
3. перевірки і оцінки знань, умінь і навичок.

## 10. Форми контролю

Усне опитування, практичні завдання, завдання для самостійної роботи, завдання для проміжного і підсумкового контролю. Тестовий поточний контроль успішності студентів проводиться після вивчення кожного модуля.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до календарного тематичного плану викладання дисципліни, де зазначено види і терміни контролю.

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю студентів, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль.

Форма контролю: екзамен.

Для обліку і реєстрації показників успішності використовується рейтингова відомість успішності студентів.

## 11. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (від 26.04.2023 р. протокол № 10)

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни  $R_{\text{дис}}$  (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи  $R_{\text{нр}}$  (до 70 балів):  $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$ .

Рейтинг здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни у балах переводиться у національні оцінки згідно з табл. 1.

Таблиця 1. Співвідношення між рейтингом здобувача вищої освіти і національними оцінками

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

## 12. Методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс з дисципліни.
2. Методичні вказівки для самостійної роботи студентів.
3. ЕНК з дисципліни «Практика письмового та усного перекладу англійської мови» на платформі Elearn. URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=274>

## 13. Рекомендована література

### Основна:

1. Захуцька О.В., Козуб Л.С., Монашненко А.М. Практика письмового та усного перекладу (для студентів III курсу спеціальності 035 «Філологія»): навчальний посібник. - Тернопіль: Вектор, 2019. – 269 с.
2. Енциклопедія перекладознавства у 4 т.: том 1. Кальниченко О.А., Черноватий Л.М. Нова Книга, 1 січ. 2020 р. 584 с.
3. Енциклопедія перекладознавства у 4 т.: том 2; за ред. О. Кальниченка та Л. Черноватого. - Вінниця: Нова Книга, 2020. 280 с.



4. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні, та жанрово стилістичні проблеми: навчальний посібник. Вид. 5-ге, випр. Вінниця: Нова Книга, 2018. 656 с.
5. Переклад англомовних науково-технічних текстів: енергія, природні ресурси, транспорт: навчальний посібник / Л.М. Черноватий та ін.; за ред. Л.М. Черноватого, О. В. Ребрія. Вінниця: Нова книга, 2017. 264 с.
6. Переклад англомовних текстів у галузі природничих наук: алгебра, геометрія, фізика, хімія : навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти / Л. М. Черноватий та ін. Вінниця : Нова Книга, 2017. 240 с.
7. Сидорук Г.І. Theory and Practice of Oral and Written Translation of Specialized Texts. Київ: НВП "Інтерсервіс", 2017. 512 с.

#### **Допоміжна:**

1. Амеліна С.М., Монашненко А.М. Основи укладання галузевих глосаріїв англійською мовою: навчальний посібник. Тернопіль: Вектор, 2021. 293 с.
2. Бабенко Є., Амеліна С., Білоус Н. Актуальні проблеми теорії і практики сучасного перекладу: монографія. К.: Центр навчальної літератури, 2018. 470 с.
3. Бабенко О.В., Козуб Л.С., Сидорук Г.І. Семантико-стилістичні проблеми перекладу галузевих текстів. Тернопіль: Вектор, 2019. 478 с.
4. Білоус О.М. Теорія і технологія перекладу. Курс лекцій: доопрацьований та доповнений. Навчальний посібник для студентів перекладацьких відділень. – Кіровоград, РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2019. 200 с.
5. Гудманян А. Г., Сітко А. В., Єнчева Г. Г. Основи перекладознавства: навч. посібник. Вінниця : Нова Книга, 2020. 352 с.
6. Карабан В. І., Панасьєв О. М. Практика перекладу публіцистичних текстів (англо-український та українсько-англійський напрямки). Навчальний посібник. Вінниця: «Нова Книга», 2017. 368 с
7. Мамрак А. В. Вступ до теорії перекладу: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2021. 304 с.
8. Максимов С. Є. Практичний курс перекладу (англійська та українська мови). Теорія та практика перекладацького аналізу тексту : [навч. пос.]. – К. : Ленвіт, 2012. 203 с.
9. Етапи процесу перекладу. [https://www.ctslanguagelink.com/translation\\_process.php](https://www.ctslanguagelink.com/translation_process.php)
10. Основні моделі перекладу. [https://books.google.pl/books?id=WWg6AAAAQBAJ&lpg=PA84&dq=models+of+translation+and+interpreting&source=bl&ots=2yeu\\_GI46u&sig=jYaMiIp8VzCf7RoNwCFbg6JsrcM&hl=uk&sa=X&ved=0a](https://books.google.pl/books?id=WWg6AAAAQBAJ&lpg=PA84&dq=models+of+translation+and+interpreting&source=bl&ots=2yeu_GI46u&sig=jYaMiIp8VzCf7RoNwCFbg6JsrcM&hl=uk&sa=X&ved=0a)
11. Семантична модель перекладу. [http://www.academia.edu/1426730/The\\_Roles](http://www.academia.edu/1426730/The_Roles)
12. Трансформаційна модель перекладу. <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/posibnuku/331/3.pdf>
13. Комунікативна модель перекладу. <http://www.worldtrans.org/TP/TP1/TP1-17.HT>
14. Типи еквівалентності. <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/posibnuku/331/4.pdf>
15. Теорія рівнів еквівалентності. <http://translationjournal.net/journal/14equiv.htm>
16. Стилiстичнi особливостi в перекладi. <http://www.translationdirectory.com/article122.htm>
17. Onomastic aspects of translation: theory and practice / Ономастичні аспекти перекладу: теорія і практика. Навч. посібник / Борис Д.П. – К.: Видавничий центр КНЛУ, 2022. – 108 с.
18. Sociocultural aspects of translation: theory and practice / Соціокультурні аспекти перекладу: теорія і практика. Навч. посібник / Борис Д.П. – К.: Видавничий центр КНЛУ, 2022. – 92 с.